

frugtbare Egn. Naar vi saa blive fri for, at andre Egne i Sylland og paa Fyn komme til at betale 1 Kr. pr. Td. Hartkorn til Expropriationsudgifter til Paghushanen til Hov, saa vil jeg heller ikke sige noget Videre dertil. Noordtill Forberedelserne isørigt kunne blive saaledes fremmede, at man ialtsald kunde give Bemyndigelse til at fuldføre Banen til Odber, og give Ministeren Bemyndigelse til at optage Forhandlinger med de Paagjældende, om de ikke hellere ville om ad Lingsstrup iftedetfor ned til Hov, det skal jeg henstille til videre Drøftelse under den fortsatte Behandling om selve Sagen. Naar den Slags Spørgsmaal ellers ere rimelige og fuldstændig gjennemfattede i deres Forberedelse, saa have de en vis Preference paa Smødetommenhed fra Rigsdagens Side.

Tauber: Jeg skal begynde med at sige, at jeg nærer megen Sympathi for den Art af Anlæg, som omhandles her, saavel i dette Lovforslag som i det, der derefter staar paa Dagsordenen. Jeg tror, at saadanne Anlæg, som holde sig indenfor Grændsen af noget over 200,000 Kr. a 250,000 Kr. for Milen, ville kunne betale sig om ikke ligestrax saa dog i en ikke lang Fremtid i alle bedre Egne af Landet; og naar Befolkningen i saadanne Egne nærer den samme Lillid til et saadant Foretagende, tror jeg, man i Almindelighed maa være stemt for at gaa ind paa et saadant. Saaledes som det nærværende Lovforslag er fremsat af Regjeringen, var det imidlertid ikke Tilfældet med den i nærværende Lovforslag omhandlede Bane, at den skulde bygges for en Sum af den Størrelse, som nævnt. Anlægskapitalen vilde jo blive 1,350,000 Kr. for omtrent 4 Mil, hvilket omtrent var 340,000 Kr. pr. Mil. Jeg kan ikke negte, at jeg, da jeg saae Lovforslaget, har næret de samme Betæneligheder, som nu ere blevne udtalte af det ærede Medlem for Veile Ants 2den Valgkreds (Berg), nemlig at denne Anlægskapital var større end den, der virkelig vilde medgaa til Anlægget, og i den Henseende er man bleven bestyrket ved de Referater, som ere fremkomne i offentlige Blade af Møder, som ere blevne afholdte i den Anledning, hvoraf man jo saae, at der var sluttet en Afstale med Entreprenøerne om enten at bygge Banen for en Kapital af 1 Million Kroner kontant eller bygge den for Halvdelen af Anlægskapitalen kontant og den anden Halvdel af Anlægskapitalen med et Lillæg af omtrent 100 Procent. Dette maa selvfølgelig gjøre Enhver betænelig ved at gaa ind paa et Anlæg, hvor man staar overfor saadanne Chancer; thi Enhver maa kunne sige sig selv, at, naar de Penge, som ikke vare reiste ved kontant Sammenstød fra Egnen, skulde tilveiebringes ved et Laan under en eller anden Form til en Kurs af 50 for 100 eller maaste knap det, var et saadant Anlæg fra sin Fødsel fallit, og Enhver maa kunne sige sig selv, at saa vil

Følgen blive den, at inden ret mange Aar vil det gaa med denne Bane paa samme Maade, som det er gaaet med et Par andre Baner i Sylland, at man kommer til Rigsdagen og siger: Nu kunne vi ikke mere, vi kunne ikke klare os, vore Indtægter staa knap nok til til Driften, vi laborere af den overordentlig store Kapital, som vi paa ingen Maade kunne tænke paa at forrente, I maa komme os tilhjælp under en eller anden Form, og saa kommer Staten til at staa ligeoverfor Kjøbet af en saadan Bane med en nominal Kapital, som langt overstiger den Kapital, som blev anvendt til at bygge Banen. Det er det, vi have set et Par Exemppler paa, og vi kunde vistnok at komme til at staa lige overfor en lignende Eventualitet ved denne Bane. Denne uheldige Eventualitet vil selvfølgelig undgaaes, dersom det første af de Alternativer bliver valgt, som er indsat i Kontrakten, nemlig, at Kontrakt afsluttes paa Grundlag af kontant Betaling af 1 Mill. Kr. eller omtrent, hvad der svarer til Banens virkelige Anlægskapital. Og det kan ikke Andet end glæde mig ligesom Enhver, der ønsker et saadant Anlæg fremmet, at vi fra det ærede Medlem (Winther), som repræsenterer den paagjældende Egn, have faaet Oplysning om, at dette Alternativ vil blive valgt. Det foreligger ikke endnu, at Pengene ere tilveiebragte, og hvad jeg nærmest vil udtale er, at jeg vilde ønske, at den høitærede Minister her vilde erklære, at han ikke vilde give sit Minde til en Koncession til denne Bane under nogen som helst Form — thi der gives forskellige Former, under hvilke Provisioner kunne skjule sig — hvorved der indgaaes Forpligtelser, som gaa ud over den virkelige Anlægskapital af 1 Mill. Kr. — jeg tænker ikke paa, hvad jeg vil kalde ordinære Provisioner, nogle saa Procent, som høre med til alle mulige Negotier. Hvis Beløbet skal reises ved Laan mod Kaution, maa det virkelige Beløb, det Beløb, som Laanet andrager, indkomme fuldt ud eller saa godt som fuldt ud. Det er dette, som jeg er overbevist om, at den høitærede Minister af nærværende Forhandling vil tage Anledning til at paase. Naar dette er Tilfældet, kan jeg imidlertid ikke sige Andet, end at jeg ønsker, at en Bane, som Egnen har sluttet sig sammen om, ogsaa maa faae Stadsfæstelse herfra. Naar jeg ser paa Banens Retning, kan jeg ganske vist for mit Bedkommende sige, at jeg heller ikke ser nogen fornøftig Marsag til at gaa til Hov Havn, men at det vilde være naturligere, at Banen gaar fra Odber mod Vest til Lingsstrup Station. Naar der kommer en Bane fra Odber til Lingsstrup, vil Følgen blive den, at en Jernbane fra den saakaldte Hov Havn til Odber vil blive en lille Sidebane til Hovedlinien, som gaar fra Lingsstrup over Odber til Bibo. Dette vilde rimeligvis blive Følgen, og de, som havde anlagt denne Bane, ialtsald de Fleste af dem, vilde saa